

Hezkuntzaren ekarpena euskararen biziberritzean.

Hezkuntza eta hizkuntza jardunaldiak.

Bilbo, 2023-04-22

Iñaki Iurrebaso Biteri
inaki.iurrebaso@ehu.eus

1. Euskararen egoeraz

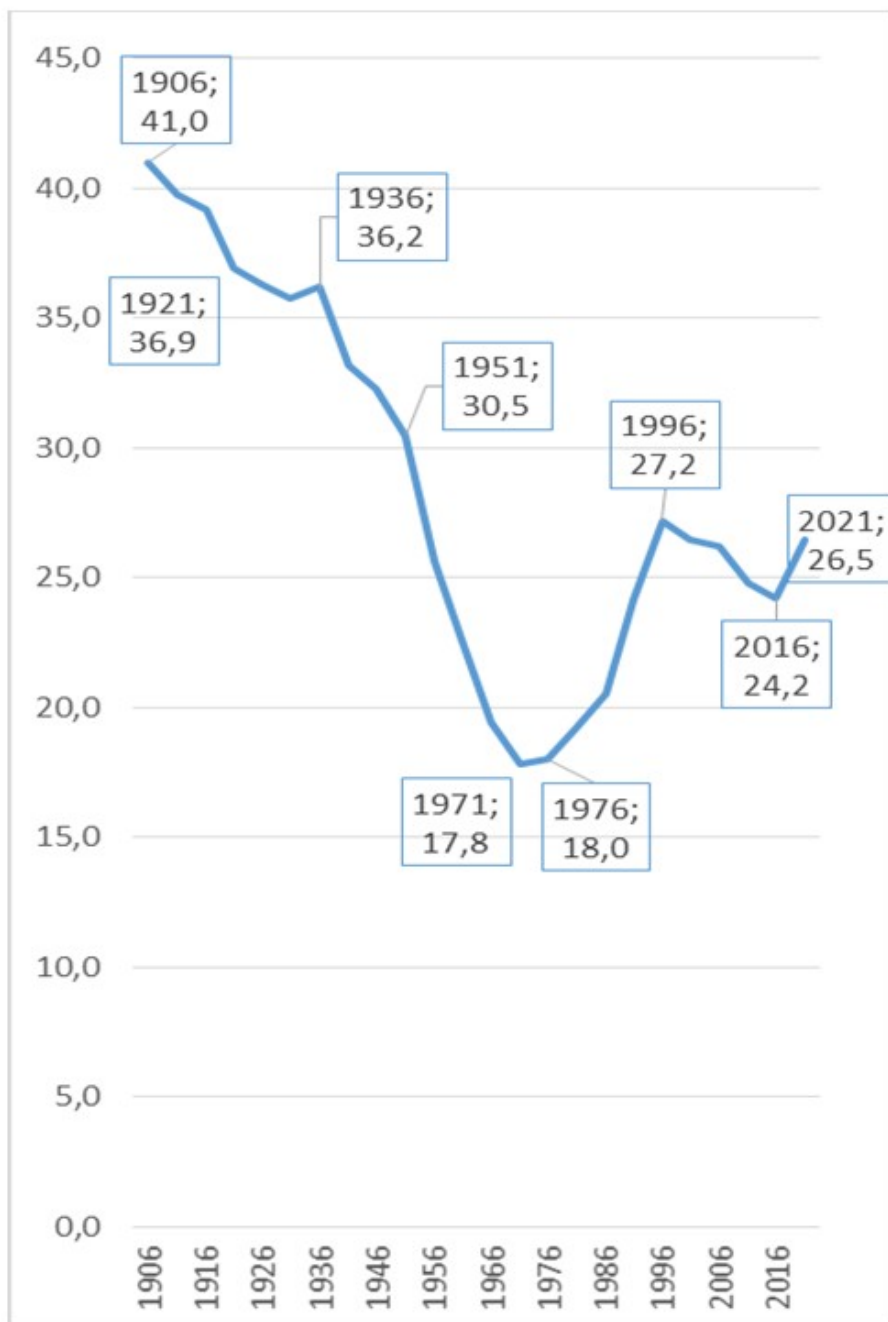
2. Hezkuntzaren
ekarpenaz

1.-

**Euskararen egoeraz
(epekatze bat eta sei
lerroburu)**

G.27.

GRAFIKOA: HAUR TXIKIEN LEHEN HIZKUNTZAN EUSKARAK IZAN DUEN PISUAREN BILAKAERA.
HEGO EUSKAL HERRIA, 1906-2021 (%)

EPEKATZE OROKORRA:

Ordezkapen-aroa (1906-1971)

Indarberritze-aroa (1971-2001)

Geldotzearen aroa (2001-2021)

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- **Hizkuntza-gaitasuna**
 - **Erabilera(k)**
- **Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua**
 - **Transmisioa-sozializazioa**
 - **Hizkuntza-bilakaera**
- **Testuinguru demolinguistikoak**

SEI LERROBURU

JARRAIAN →

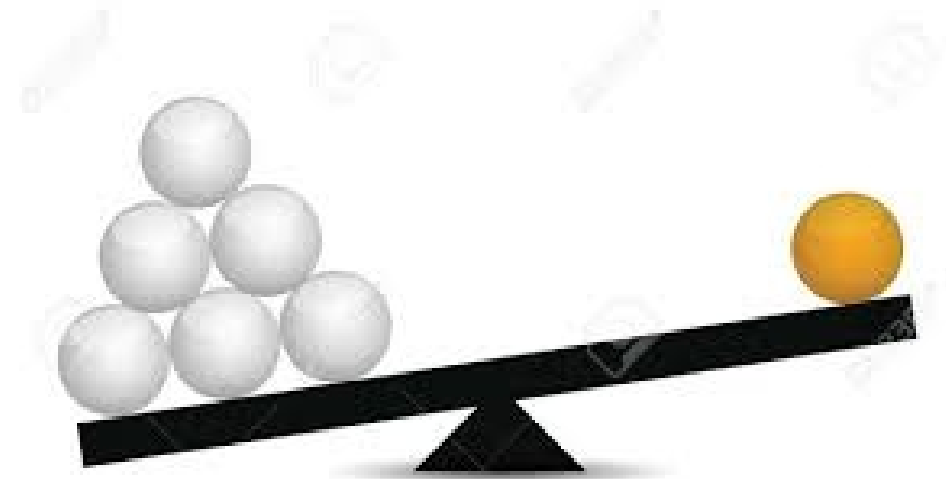
Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

• Hizkuntza-gaitasuna

- Erabilera(k)
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua
- Transmisioa-sozializazioa
 - Hizkuntza-bilakaera
- Testuinguru demolinguistikoak

1. LERROBURUA:

**Hizkuntza-gaitasuna,
ahulgune
garrantzitsu.**

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- Hizkuntza-gaitasuna
- **Erabilera(k)**
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua
- Transmisioa-sozializazioa
- Hizkuntza-bilakaera
- Testuinguru demolinguistikoak

2. LERROBURUA:

Asko erabiltzen da euskara, dagoen hizkuntza-gaitasunerako.

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- Hizkuntza-gaitasuna
 - Erabilera(k)
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua
- Transmisioa-sozializazioa
 - Hizkuntza-bilakaera
- Testuinguru demolinguistikoak

3. LERROBURUA:
Hizkuntzarekiko jarrera eta motibazioa da gure indargune nagusia.

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- Hizkuntza-gaitasuna
 - Erabilera(k)
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua

• **Transmisioa-sozializazioa**

- Hizkuntza-bilakaera
- Testuinguru demolinguistikoak

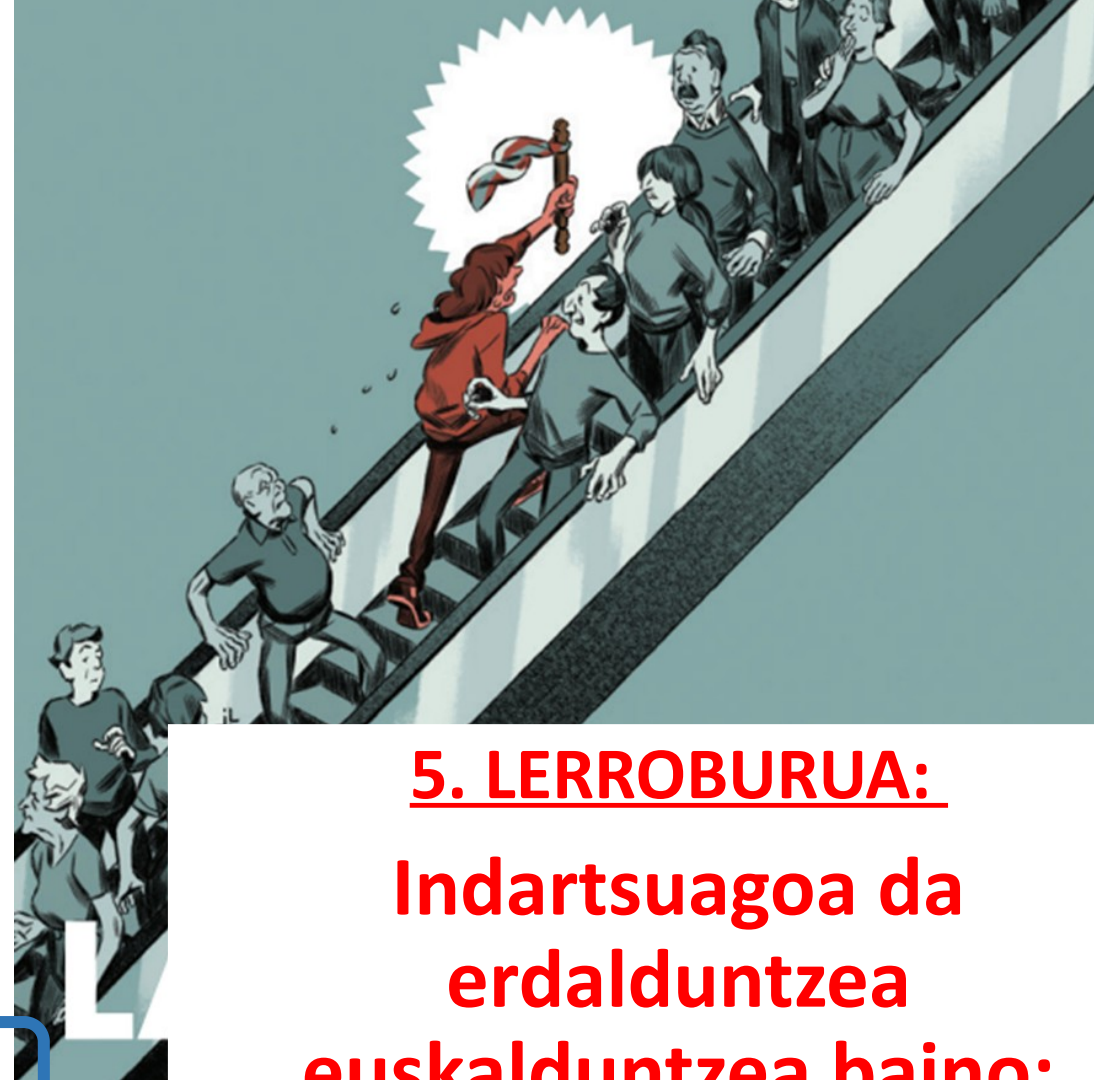

4. LERROBURUA:

Transmisio- eta sozializazio-prozesuek euskalduntzearen alde eragin dute azken hamarkadotan.

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- Hizkuntza-gaitasuna
 - Erabilera(k)
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua
- Transmisioa-sozializazioa
 - **Hizkuntza-bilakaera**
- Testuinguru demolinguistikoak

5. LERROBURUA:

**Indartsuagoa da
erdalduntzea
euskalduntzea baino:**

**Euskal Herrian bizitzeak
batez beste erdaldundu
egiten du.**

Sei ardatz nagusi hizkuntzen osasun-egoera neurtzeko:

- Hizkuntza-gaitasuna
 - Erabilera(k)
- Jarrerak-mobitazioak-atxikimendua
 - Transmisioa-sozializazioa
 - Hizkuntza-bilakaera
- Testuinguru demolinguistikoak

6. LERROBURUA:

**10 hiztunetatik 9
“berezko” dinamikak
erdalduntzea indartzen
duten testuinguruetan
bizi dira.**

**Eta arnasmuneak
ahultzen ari dira.**

Testuiguru demolinguistikoa.

6. LERROBURUA:

**10 hiztunetatik 9
“berezko”
dinamikak
erdalduntzea
indartzen duten
testuinguruetan
bizi dira.**

**Eta arnaguneak
ahultzen ari dira.**

**ERDARAREN NAGUSITASUN-
EREMUAK: % 89,4**

**ARNASGUNEAK (EUSKARAREN
NAGUSITASUN-EREMUAK): % 4,7**

Euskal hiztun
komunitatea:

Ahul

eta

zaurgarr

i

IRLANDIA 14

ISLANDIA 65

KATALUNIA 25

**ERABILERA
(aitortua):
%15**

IRLANDA 14

ISLANDIA 65

KATALUNYA 25

ERABILERA
(aitortua):
%15

**Euskara lehentasunetara
ekarri beharra.**

1. Euskararen egoeraz

**2. Hezkuntzaren
ekarpenaz**

2.-

Hezkuntzaren ekarpenaz

Eragile sozializatzaileen eragina:

4. LERROBURUA:

Transmisio- eta sozializazio-prozesuek euskalduntzearen alde eragin dute azken hamarkadotan.

- Testuinguru DL (auzoa, kalea, lagun giroa...)

- Familia

Erdalduntzea

Euskalduntzea

- Hedabideak-kultur kontsumoa

- Eskola

Balantze labur bat. Eskolaren ekarpena azken hamarkadotan (EAEn batez ere).

- Egun, erabilera-maila handiena eskola-alorrari dagokio (nahiz eta erdarak pisu handia izan; nahiz eta joera-datuak kezkarriak izan).
 - Etxetik euskaldun zetozenak euskara formalean trebatu ditu eskolak. Irakurtzen eta idazten erakutsi. Mugekin.
 - Etxetik euskaldun ez zetozen askok euskara ikasi dute eskolan. Eraginkortasun-maila ezberdinekin (testuinguruaren arabera).
 - Zer ez du lortu? Aldekoak ez diren testuinguruetan, hiztun trebatuak, nagusitasunezkoak eta aktiboak sortzea.

Eskolaren ekarpena indartze bidean sei gogoeta.

1- Murgiltze eredu oinarri.

2- Taldeen osaketa-irizpideak ikertu eta birplanteatu beharra.

3- Erronka handi bat: ahozkotasuna eta adierazkortasuna gehiago lantzea.

4- Soziolinguistikazko formazioa irakasleei eta ikasleei.

5- Hizkuntzaz gain euskal kulturaren transmisioa landu.
Euskara ezin da erakutsi atzerriko hizkuntza balitz bezala.

6- Eskolak bakarrik ezin du. Jauzi orokorrago baten baitan egin behar da aurrera.

Eskerrik asko!